

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет Педагогічний

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма «Професійна освіта»

Спеціальність А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Галузь знань 01 Освіта

Кваліфікація: Доктор філософії з професійної освіти

Затверджено на засіданні кафедри початкової освіти
Протокол №1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Педагогічна практика
Викладач (-і)	проф. Цюняк Оксана Петрівна
Контактний телефон викладача	
Е-mail викладача	oksana.tsiuniak@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний, заочний, вечірній
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<i>Педагогічна практика є обов'язковим компонентом циклу практичної підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Має прикладний характер, сприяє формуванню у майбутніх докторів філософії з професійної освіти необхідних загальних і фахових компетентностей, практичних вмінь та навичок, необхідних для професійної діяльності.</i>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<i>Метою педагогічної практики є формування компетентностей майбутніх докторів філософії з професійної освіти, здатних здійснювати аналітичне осмислення стану та перспектив розвитку сфери освіти, створювати та впроваджувати новий зміст освіти та новітні методики (технології) навчання.</i> <i>Основними завданнями педагогічної практики є:</i> – розуміння теоретичних засад предметної галузі, отриманих під час навчання в аспірантурі; – набуття досвіду проведення всіх форм організації освітнього процесу і видів навчальних занять в Університеті; – поглиблення та застосування фахових знань у розв'язанні конкретних педагогічних завдань практики; – інтеграція науково-дослідної та педагогічної діяльності аспірантів; – розвиток професійно-педагогічних здібностей; – оволодіння здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти сучасними методами наукових досліджень, формами організації праці в галузі їхньої майбутньої професії; – формування професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час роботи в реальних виробничих умовах.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Інтегральна компетентність – здатність продукувати нові ідеї й розв'язувати комплексні проблеми у галузі професійної освіти (відповідно до спеціалізації) та/або дослідницько-інноваційної діяльності за результатами власного наукового дослідження, що має наукову новизну, теоретичне і практичне значення. Загальні компетентності: ЗК 1. Здатність до самостійного пошуку, відбору, аналізу й оброблення інформації;	

критичного осмислення сучасної термінології, наукових понять, законів, концепцій тощо; формулювання самостійних тверджень, положень, генерування нових ідей. Здатність до організації і проведення фундаментальних та прикладних науково-педагогічних досліджень.

ЗК 2. Здатність дотримуватися професійної етики, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та викладацькій діяльності, що сприяє розвитку загальної культури й соціалізації особистості, дотриманню етичних цінностей.

ЗК 3. Здатність упроваджувати сучасні педагогічні технології, інноваційні підходи, прогресивний зарубіжний досвід в освітній процес закладу вищої освіти. Здатність застосовувати знання з освітньої інноватики, дидактики вищої школи, традиційні та інноваційні форми навчання і педагогічні технології у сфері професійної діяльності.

ЗК 4. Вільна фахова комунікація українською та іноземною мовами на будь-якому рівні у сфері професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології, навички етичної поведінки в цифровому та іншомовному інформаційно-комунікаційному середовищі.

ЗК 6. Здатність проводити моніторинг наукових результатів; будувати індивідуальну траєкторію власного розвитку та суб'єктів педагогічної діяльності; оцінювати наукову та практичну цінність завдань, які вирішуються у педагогічному дослідженні та презентувати результати наукових досліджень.

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії у контексті організації командної роботи. Здатність діяти на засадах соціальної відповідальності та з дотриманням свідомої громадянської позиції.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК 3. Здатність правильно вибирати стиль академічного писемного мовлення, оперувати орфографічними, пунктуаційними, стилістичними, лексичними та граматичними нормами писемного і усного мовлення, вибудовувати логічну структуру, композиційну побудову і формат наукового проєкту відповідно до сучасних вимог щодо наукового дискурсу; володіння діалогічним мовленням у ситуаціях наукового, професійного та побутового спілкування відповідно до обраного фаху; уміння добирати мовні засоби з метою репрезентації результатів дослідницького пошуку, здатність застосовувати знання про особливості підготовки наукової доповіді, виступу, презентації у предметній галузі; здатність коригувати власні мовні огріхи, виявляти високий рівень мовно-комунікативної культури в освітньо-науковій діяльності.

ФК 4. Здатність застосовувати сучасні електронні інформаційні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності для моделювання навчальних процесів та прийняття оптимальних рішень у сфері професійної освіти.

ФК 5. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати задачі дослідницького характеру в сфері професійної освіти; продукувати нові ідеї і розв'язувати комплексні проблеми у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності; застосовувати сучасні методи та інструменти педагогічної та науково (творчої) діяльності за фахом; оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

ФК 6.Здатність до здійснення наукового експериментального дослідження з урахуванням сучасних вимог.

ФК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії, до вибору стратегії спілкування; готовність працювати в команді, уміння вибудовувати педагогічну взаємодію на засадах співробітництва та партнерства; здатність до активного слухання; оволодіння прийомами та методами цілеспрямованого професійного самовдосконалення.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Володіти нормами професійної етики, дотримуватися правил академічної доброчесності в науково-педагогічній діяльності; демонструвати загальний культурний кругозір задля знаходження рішення при обстоюванні власної наукової позиції; формулювати і перевіряти гіпотези на основі системного наукового світогляду.

ПРН 4. Застосовувати інноваційні педагогічні технології та ефективні стратегії міжособистісної комунікації в освітньому процесі закладу вищої освіти, зокрема в дистанційному та змішаному навчанні. Розробляти та викладати спеціальні навчальні дисципліни в закладах професійної освіти та дотичні до них у закладах фахової передвищої та вищої освіти з використанням інноваційних педагогічних технологій.

ПРН 6. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у науковій і викладацькій діяльності, володіти навичками етичної поведінки в інформаційно-комунікаційному середовищі.

ПРН 7. Реалізовувати адаптивне управління освітнім процесом у закладах професійної освіти та прогнозувати результати впливу власного дослідження на розвиток громади, регіону, країни. Вільно презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові та прикладні проблеми професійної освіти, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях українського та міжнародного рівня.

ПРН 9. Створювати умови для конструктивної взаємодії з учасниками освітнього процесу, демонструвати лідерські якості, уміння працювати у команді, дотримуючись принципів наукової етики. Розробляти та реалізовувати в команді наукові та/або інноваційні проєкти зі сфери професійної освіти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та освітні проблеми з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

ПРН 10. Виявляти здатність до безперервного професійного й особистісного саморозвитку та самовдосконалення, навчання впродовж життя, брати відповідальність за результати власної професійної діяльності. Здійснювати безпечну управлінську діяльність у закладах професійної освіти на адаптивних засадах та принципах самоактуалізації, саморегуляції та самоорганізації.

5. Організація навчання			
Обсяг курсу			
Вид заняття	Педагогічна практика		
Загальна кількість годин	90		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий/ вибірковий
4	A5 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	2	Обов'язковий

Зміст практики

Зміст педагогічної практики здобувачів третього (освітньо-науково) рівня вищої освіти узгоджений із напрямками діяльності науково-педагогічних працівників: навчальною, методичною, науково-педагогічною і організаційною.

Навчальна робота аспірантів включає:

- підготовку та проведення на належному науково-методичному рівні лекцій у присутності наукового керівника;
- підготовку та проведення на належному науково-методичному рівні практичних (семінарських) занять у присутності наукового керівника;
- підбір і використання сучасних наочних матеріалів у процесі проведення занять (презентації, відеофільми, віртуальні екскурсії, віртуальні лабораторні роботи тощо);
- розробку і використання на заняттях інтерактивних форм роботи зі студентами.

Методична робота аспірантів включає:

- ознайомлення із силабусами освітніх компонент та освітньою (освітньо-науковою) програмою, навчальним планом спеціальності;
- ознайомлення з навчально-методичним комплексом навчальної дисципліни (теми і плани лекцій, практичних, семінарських занять, завдання для самостійної роботи, засоби контролю знань (для поточного і підсумкового контролю);
- ознайомлення з матеріалами методичного забезпечення вивчення навчальної дисципліни (підручники, навчальні посібники, тексти лекцій, інструктивно-методичні матеріали до практичних, семінарських занять, самостійної роботи);
- ознайомлення з тематикою курсових та кваліфікаційних робіт, інструктивно-методичними матеріалами до їх виконання і захисту;
- відвідування занять (лекцій, практичних, семінарських занять) провідних фахівців кафедри та факультету, інших аспірантів та їх педагогічний аналіз;
- підбір і підготовку наочного матеріалу (презентацій, таблиць, малюнків, схем, карток тощо);
- розробку завдань для поточного контролю знань студентів (тестів, запитань з повною відповіддю тощо);

Науково-педагогічна робота аспірантів включає:

- участь у науково-методичній роботі кафедри;
- участь у онлайн-конференціях, наукових семінарах, вебінарах, дистанційних курсах підвищення кваліфікації тощо;
- підготувати звітні матеріали за підсумками проходження педагогічної практики і надати керівнику практики з метою перевірки та оцінювання;
- прозвітувати про проходження науково-педагогічної практики на засіданні кафедри початкової освіти та освітніх інновацій та подати звіт у відділ аспірантури і докторантури.

Організаційна робота аспірантів включає:

- підготовку і проведення профорієнтаційного заходу згідно з планом роботи випускової кафедри (факультету).

До захисту результатів науково-педагогічної практики аспіранти подають такі документи:

1. **Індивідуальний план проходження практики.**

2. **Відгук-характеристика керівника практики.**

3. **Портфоліо з матеріалами щодо виконання всіх завдань практики** (у паперовому і електронному вигляді): звіт про підсумки практики, що містить виклад проведеної під час практики роботи, зокрема: перелік проведених навчальних занять, методичної роботи, виховних (профорієнтаційних) заходів практиканта, перелік відвіданих занять тощо. Розроблені плани-конспекти відкритих залікових занять (не менше однієї лекції, двох практичних, семінарських занять). Аналіз одного з відвіданих занять викладачів або інших аспірантів (лекції, практичного, семінарського, лабораторного заняття). Підготовлені дидактичні матеріали, наочні засоби навчання (презентації), матеріали, що ілюструють використання інформаційно-комунікаційних та інтерактивних технологій під час проведення занять (кількість, назва, теми).

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни

Організатором та базою проходження практики є кафедра, за якою закріплений аспірант. Оцінювання знань аспірантів з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до ПОРЯДКУ організації та проведення оцінювання успішності студентів університету.

Вид контролю – **залік**.

Максимальна кількість балів – 100.

Для аспірантів, зарахованих з посад науково-педагогічних працівників Університету, які мають педагогічний стаж або поєднують навчання з науково-педагогічною діяльністю, практика рішенням кафедри може бути зарахована згідно з карткою навантаження аспіранта.

З метою належного проведення педагогічної практики аспірантів укладають інструктивно-методичні матеріали щодо проведення педагогічної практики аспірантів певної спеціальності як у паперовому, так і електронному вигляді.

Методичні розробки лекцій та семінарських занять	50 балів
Проведення навчальних дисциплін	30 балів
Звіт	10 балів
Захист практики (залік)	10 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Аспірант допускається до підсумкового контролю (за навчальним планом – залік) за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою науково-педагогічної практики та оформлення відповідної документації. Результати практики та її захист оцінюються на підставі наданих звітних документів, а також висновків, які відображені у відгуку-характеристиці наукового.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Виконання письмових робіт у процесі вивчення навчальної дисципліни є обов'язковим для всіх здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня.

Академічна доброчесність: здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня повинні дотримуватись правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та викладацькій діяльності, демонструвати відповідний рівень загальної культури, діяти на засадах соціальної відповідальності, керуватися нормативно-правовими документами: Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положенням про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за покликанням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять: порядок та організація контролю знань визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 309 від 19 травня 2023 р.). <http://surl.li/odbdo>.

Неформальна освіта: Результати неформальної освіти зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <http://surl.li/dzryl>.

8. Рекомендована література

Основна

1. Закон України «Про освіту». [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text).
2. Закон України «Про вищу освіту». [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-)

[18#Text.](#)

3. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: Наказ МОН України від 16 липня 2018 р. №776. [URL:https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti](https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti).
4. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах): Постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. №261. [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text).
5. Програма педагогічної практики здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL: <http://surl.li/otrjh>.

Допоміжна

6. Навчально-методичне забезпечення виробничої практики у загальноосвітніх закладах: методичні вказівки для студентів ОКР «Магістр» зі спеціальності «Початкова освіта (практична психологія)» / уклад. Л.І. Макарова, О.Г. Паркулаб, О.П. Цюняк. Івано-Франківськ : В-цтво «СІМІК», 2016. 60 с.
7. Педагогічна практика в початковій школі : посібник / за ред. О. Б. Будник. Авторський колектив: О. Б. Будник, Л. В. Ілійчук, Н. О. Матвеева, С.В.Сливка, О. П. Цюняк. Івано-Франківськ : ПП Бойчук А.Б., 2016. 308 с.
8. Цюняк О.П. Використання цифрових технологій у професійній підготовці майбутніх педагогів у закладах освіти. *«Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах» № 75 (2021)*. С. 128–133.
9. Цюняк О.П., Розлуцька Г.М. Змішане навчання як інноваційна форма організації освітнього процесу у закладах вищої освіти. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Педагогіка. Соціальна робота». Випуск 2(49). 2021. С.232–236.
- 10.Цюняк О.П. Імплементація принципів академічної доброчесності у закладах вищої освіти. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. Видавничий дім «Гельветика», 1, 2022. С. 216–221.

Викладач

доктор педагогічних наук, професор, професор
кафедри початкової освіти та освітніх інновацій

Оксана ЦЮНЯК